

TUNTOSARVI

Nro 36 1986

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
Ilmestyy 48 kertaa vuodessa, perjantaisin
Nro 36/86
12. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

PÄÄTOIMITTAJA Orvokki Holopainen
TOIMITTAJA Timo Pietilä

TOIMITUKSEN OSOITE

Näkövammaisten Keskusliitto
Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki
puh. (90) 77041/227

SISÄLLYS

Viittomakieli kunniaan	1
Ajankohtaista	2
Lukijan palsta	11
Neuleet ovat muotia syksyisin	13
Ilmoitukset	15

TUNTOSARVI

10.10.1986

Viittomakieli kunniaan

- Televisiossa alkaa viittomakielen kurssi. Jo se sinänsä on hyvä asia. Vielä parempi asia minusta on se että tässä yhteydessä viittomakieltä esitellään hieman uudella tavalla. Etukäteisjutussa ainakin annetaan se kuva että viittomakieli on uusi hauska tapa kuulevan-kin ilmaista itseään. Että viittominen saa ujut ja ilmeettömät suomalaiset tulemaan ulos kuorestaan ja käyttämään entistä rohkeammin eleitä ja ilmeitä puheen lisänä. Tällainen tapa kuvata viittomakieltä on myönteinen, viittomakielen luonnollisuutta korostava. Miksi tosiaan ei kuuleva voisi opetella ainakin viittomakielen perusteet. Kaikista ei voi tulla tulkkeja eikä tarvitsekaan mutta vähäinenkin taito auttaa ja on hyvä lisä kenen tahansa yleissivistykseen. Kun televisior sarjassa vielä on mallioppilaana kaikkien TV-katsojier tuttu, uutisten lukija Eva Polttila, ohjelmaa varmast katsovat monet. Ehkäpä vähitellen joissakin virastois- sa, kaupoissa ja kaduilla yhä usemapi ymmärtää viit- tomakieltä.
-

AJANKOHTAISTA

Tervapääskyt eivät lähde – Lintutieteilijät ovat ihmeissään

Helsingin taivaalla lentelevät tervapääskyt mietityttävät lintutieteilijöitä. Vaikka syksy on ollut ennätysellisen kolea, pääskyt ovat jo kuukauden myöhässä muuttoaikataulustaan. Muuttoaikeita niillä ei tunnu olevan lainkaan. Oudon ilmiön syytä ei tiedetä.

Helsingin yliopiston eläinmuseo aikoo nyt selvittää, onko kysymyksessä vain helsinkiläinen ilmiö vai onko tilanne sama myös muualla maassa.

Selvitystyössä mukana oleva dosentti Kauri Mikkola pitää tervapääskyjen käyttäytymistä järkyttävänä. Kun kylmyys tappaa pääskyt, voi koko Suomen tervapääskykanta pienentyä. »Toivotaan, että nuoret linnut pystyvät lisääntymään niin paljon, että menetys voidaan korvata muutamassa vuodessa», Mikkola sanoo. Tervapääskyn pesintä onnistui viime kesänä erinomaisesti. Elokuussa nuoret pääskyt muuttivat etelään normaalisti. Tervapääskyt talvehtivat Afrikassa Saharan eteläpuolella.

Syyskuun ensimmäisen viikon jälkeen tervapääskyjä ei pitäisi Suomessa enää näkyä. Nyt on toisin. Eriyksen paljon pääskyjä tuntuu olevan Töölön yllä, dosentti Mikkola kertoi. Hän arvelee syyksi luoteistuulen,

joka painaa tervapääskyjen himoitsemia survaissääskiä ja vesiperhosia Espoon ruovikkoisilta merenlahdilta Töölön suuntaan. Tervapääskyille kelpaavat ravinnoksi myös seittiensä varassa lentelevät hämähäkit.

Edellisen kerran suuria määriä tervapääskyjä jätettyi Suomeen pakkasten armoille syksyllä 1957. Syynä oli se, että pesintä myöhästyi kolean alkukesän takia. Nuoret pääskyt eivät ehtineet kerätä riittävästi voimia pitkää muuttomatkaa varten. Tämänkertaisen aikuislintujen muuttamattomuuden syy on sen sijaan tuntematon.

Poliisi tutkii: Satoja miljoonia markkoja viety salaa Floridaan USA:han

Keskusrikospoliisi on paljastanut satojen miljoonien markkojen salakuljetuksen Suomesta Yhdysvaltain Floridaan. Poliisi on jo pidättänyt vero- ja salakuljetusrikoksista epäiltyinä kymmeniä, osin julkisuudessa tunnetuja henkilöitä. Juttuun epäillään sekaantuneen toista sataa henkeä.

Poliisi vahvistaa, että sillä on tutkittavana suuri valuutansalakuljetukseen liittyvä juttu. Se ei kuitenkaan halua kertoa mitään jutun sisällöstä tai pidätetyistä henkilöistä.

Suomesta ilman valuutan vientilupaa salakuljetuilla rahoilla on hankittu Floridan auringosta miljoonia

nahuviloita. Rahat on ansaittu Suomessa osin rehellisillä keinoilla, osin epärehellisesti mm. vero-, konkurssi- ja kiskontarikoksilla.

Rahaa on kuljetettu Suomesta salkuissa, jopa miljoonia markkoja kerrallaan Yhdysvaltain dollareina.

Jo toistakymmentä vuotta jatkuneen rikollisen toiminnan isä on suomalainen liikemies Leif Lindberg. Hän on rakennuttanut suuren osan suomalaisten Floridasta hankkimista huviloista ja hänen epäillään järjestäneen myös valuutan salakuljetuksen. Poliisi on vanginnut Lindbergin tutkimuksia varten.

Holkerista kokoomuksen presidenttiehdokas

Pankinjohtaja Harri Holkeri on jäsenäänestyksessä valittu kokoomuksen presidenttiehdokkaaksi. Presidentinvaalit järjestetään vuonna 1988. Holkerin vastaehdokkaana ollut eduskunnan puhemies Erkki Pystynen sai neljäsosan annetuista äänistä. Holkeri sai siis varsin selvän enemmistön taakseen. Holkeri oli presidenttiehdokkaana myös edellisissä presidentinvaaleissa vuonna 1982. Silloin hän sai taakseen 58 valitsijamiestä.

Vihreät eivät perusta puoluetta

Vihreän liikkeen kokous Tampereella päätti, ettei Suomeen perusteta vihreää puoluetta, ainakaan tois-

taiseksi. Sen sijaan kokous asetti työryhmän selvittämään valtakunnallisen järjestön perustamista. Kokouksessa sai suurimman suosion sellainen järjestö, jossa monilla ryhmillä olisi oma vihreä järjestönsä kuten vammaisilla, naisilla, kasvissyöjillä, ekologeilla jne. Nämä sitten kuuluisivat suureen vihreiden yhteiseen kattojärjestöön.

Suomen ja Neuvostoliiton kauppa pakotetaan tasapainoon jo vuonna 1987

Suomena kauppasaatava Neuvostoliitolta on tänä vuonna noin neljä miljardia markkaa. Ensi vuonna viennin ja tuonnin määriä muutetaan niin, että kauppa saadaan tasapainoon. Tämä merkitsee sitä, että Neuvostoliitosta tuodaan Suomeen entistä enemmän ja Suomesta viedään Neuvostoliittoon entistä vähemmän.

Suomen viranomaiset eivät vielä osaa arvioida kuinka paljon Suomen vientiä Neuvostoliittoon joudutaan supistamaan. Paljon riippuu siitä mitä raakaöljy maksaa, sanoo Suomen kauppavaltuuskuntaa johtanut alivaltiosihteeri Paavo Kaarlehto. Suurin osa Suomeen tuotavasta tavarasta Neuvostoliitosta on raakaöljyä.

Tasapaino-ongelmat Suomen ja Neuvostoliiton välisessä kaupassa pahenivat jyrkästi sen jälkeen kun

raakaöljyn hinta romahti tämän vuoden alussa. Suomi ostaa Neuvostoliitosta raakaöljyä maailmamarkkina-hintaan, eli kun öljyn hinta muualla maailmassa nousee tai laskee, seuraa Neuvostoliitosta tuotavan öljyn hinta myös perässä. Neuvotteluja kaupan tasapainottamiseksi ensi vuonna vaikeuttaa se, että on hyvin vaikea ennustaa mitä raakaöljy tulee ensi vuonna maksamaan.

Työttömät eivät halua kursseille

Kuhmon ammatillista kurssikeskusta uhkaa lopettaminen, koska oppilaita ei ole tulossa kouluun riittävästi. Oppilaiden vähyyden vuoksi opetajille ja henkilökunnalle on annettu lomautusvaroitus. Ammattikurssikeskukset järjestävät erilaisia kursseja, joilla työttömiä ihmisiä koulutetaan uuteen ammattiin. Kuhmon ammatillinen kurssikeskus ei ole ainoa joka potee oppilaspulaa. Tilanne on lähes samanlainen joka puolella maata. Keskuksia on kaikkiaan 43.

Työvoimaministeriössä ihmetellään työllisyyskursien suosion laskua onhan Suomessa nyt työttömiä enemmän kuin pitkään aikaan ja koko ajan on lisää työttömiä tulossa.

Kuhmossa on noin 1.200 työtöntä ja työttömyysprosentti on 19. »Jonkinlainen alakuloisuus vaivaa työttömiä. On tuhannen taalan kysymys, miten kursseille saadaan oppilaita», sanoo Kajaanin ammatillisen kurssikeskuksen rehtori Matti Leinonen.

Työvoimaministeriön toimistopäällikön Simo Laakson mielestä vain täytyy olla kursseissa ja niiden ideissa.

Kursseista on tiedotettu ja uusia kursseja on tullut, mutta kehnoin tuloksin. Ilman seppäkurssia kurssikeskus olisi jäänyt elo-syyskuuksi ilman oppilaita. Seppäkurssilla on vielä neljä oppilasta. Keskiviikkona alkaisi maatalouden konekorjaakakurssi, mutta kursseille on ilmoittautunut vain kaksi oppilasta. Kurssin vähimmäismäärä on 15 oppilasta.

»Viime vuonna oli 32 oppilaan vaiheompelijakurssi. Kurssilaiset menivät suoraan Kuhmossa aloittaneen Tutta-tuotteen töihin. Tällainen on hyvää koulutusta», sanoo Kuhmon kurssikeskuksen johtaja Esko Moilanen. Sen sijaan ns. varalle kouluttaminen on vaikeampaa. Kuhmon kursseilta on moni oppilas joutunut kurssin jälkeen takaisin työttömyyskortistoon. »Sellaista työtöntä on vaikea saada enää uudelle kurssille», Moilanen sanoo.

Pakolaisia tullut tänä vuonna paljon – Tanskassa jouduttu jo laivamajoitukseen

Tanskan valtio on vuokrannut kaksi matkustajalaivaa majoittaakseen maahan pyrkiviä pakolaisia. 600 pakolaista on Kööpenhaminan satamaan kiinnitettyssä

laivassa ja lokakuussa otetaan käyttöön toinen hotelli-laiva. Yhteensä laivoissa voi asua 1.800 ihmistä.

Tanskaan on tänä vuonna tullut jo 7.000 pakolaista. Viime vuonna tuli kaikkiaan 8.700, joten tänä vuonna on tulossa paljon enemmän. Suurin osa Tanskaan tulevista ulkomaalaisista on kotoisin lähi-idän sotaa käyvistä maista, Iranista, Irakista, Libanonista tai Sri Lankasta.

Toisin kuin useimmat muut valtiot Tanska sallii pakolaisten jäädä maahan, kunnes heidän oleskelulupanomuksensa on käsitelty. Hallitus on kuitenkin ilmoittanut suunnittelevansa uutta viisumilakia, jolla pakolaistulvaa yritetään hillitä.

Aiemmin Tanskaan tuli runsaasti pakolaisia Itä-Berliinin kautta, mutta nyt Itä-Saksa on rajoittanut pakolaisten virtaa maansa läpi.

Tanska on kehottanut Yhdistyneissä Kansakunnissa maailmanjärjestöä miettimään erityisesti pakolaisongelmaa. Pakolaiset tulisi Tanskan mielestä saada vapaaehtoisesti palaamaan kotimaahansa.

Pohjoismaista Ruotsi ottaa vastaan selvästi eniten pakolaisia. Viime vuonna Ruotsiin tuli 12.000 pakolaista, Tanskaan noin 8.700, Norjaan otettiin viime vuonna 600 pakolaista. Tänä vuonna Norja on luvannut ottaa vastaan kaksinkertaisen määrän pakolaisia. Suomi ottaa vastaan sata pakolaista vuodessa.

Pakolaisia on tänä vuonna tullut runsaasti myös muihin Euroopan maihin. Länsi-Saksaan, Ranskaan ja Sveitsiin erityisesti.

Ruotsissa julkisen alan lakko

Ruotsissa on lakossa noin 17.000 valtion, maakäräjien ja kuntien viranhaltioita ja työntekijöitä. Lisäksi on voimassa kaikkiaan 600.000 kuntien työntekijää koskeva ylityökielto.

Kiista ei koske niinkään itse palkankorotuksia kuin korotusrahojen jakoa eri osapuolten kesken. Lisäksi vaaditaan takuita siitä, että julkisen alan palkat kehittyisivät yhtä nopeasti kuin yksityisellä puolella. Myös pienipalkkaisille vaaditaan lisää palkkaa.

30.9. alkanut lakko sulki sairaaloiden osastoja ja päiväkoteja. Kahden päivän kuluttua tästä lakko laajeni koskemaan myös valtionrautateiden lipunmyyntiä, satamien nosturinkuljettajia ja entistä useampia lasten päiväkoteja.

Ensimmäiset lakkopäivät aiheuttivat pahoja liikeneruuhkia Tukholman keskustaan, sillä ihmiset eivät luottaneet junien kulkemiseen. Jos neuvotteluissa ei saavuteta tulosta, junat pysähtyvät kokonaan päivänmittaisiksi ajoiksi muutamana päivänä viikossa. Kunnalliset bussit puolestaan poistuvat liikenteestä sitä mukaa kun niihin tulee vikoja, sillä korjaajat ovat lakossa. Myös lentoliikenne vaikeutuu samasta syystä kuin bussiliikennekin.

Suurvaltahuiput tapaavat

Yhdysvaltain presidentti Ronald Reagan ja Neuvostoliiton johtaja Mihail Gorbatshev tapaavat 11.-12. lo-

kauuta. Kokous järjestetään Islannin pääkaupungissa Reykjavikissa. Osapuolet tähdentävät, että kyseessä ei ole vielä varsinainen huippukokous vaan tämän kokouksen valmistelu. Molemmat osapuolet haluavat, että huippukokouksessa allekirjoitetaan jokin sopimus ja tämän sopimuksen valmistelu edellyttää nyt johtajien tapaamista.

Ennakkoon on arvioitu, että USA ja Neuvostoliitto voisivat allekirjoittaa jonkin aseriisuntasopimuksen. Presidentti Reagan on sanonut, että nyt on hyvät mahdollisuudet päästä sopimukseen aseriisuntarintamalla.

Ilmoitus suurvaltojen tapaamisesta Reykjavikissa tuli täytenä yllätyksenä. Maat olivat juuri käyneet tiivistä neuvotteluja maita rasittavan vakoilijaongelman ratkaisemiseksi. Neuvostoliitossa oli pidätetty amerikkalainen lehtimies, jota Neuvostoliitto väitti vakoojaksi. USA:ssa oli puolestaan pidätettynä neuvostoliittolainen diplomaatti, jota USA väitti Neuvostoliiton vakoilijaksi. Pitkien neuvottelujen jälkeen maat sopivat vapauttavansa kummankin vakoilijaksi epäillyn.

Juha Väätäinen päävalmentajaksi

Juha Väätäinen on valittu Suomen juoksijoiden uudeksi päävalmentajaksi. Väätäisen tehtävänä on nostaa Suomi jälleen suurten juoksijamaiden joukkoon. Suomen edellinen juoksijoiden päävalmentaja Timo Vuorimaa erosi tehtävistään noin kuukausi sitten. Syyinä eroamiseen pidetään juoksijoiden huonoa me-

nestystä viime kesän kilpailuissa.

Uusi päävalmentaja Juha Väätäinen on entinen menestyksekkäs pitkän matkan juoksija. Hän voitti Euroopan mestaruuden vuonna 1971 5.000 ja 10.000 metrin juoksuissa. Lisäksi hänellä on monia Suomen mestaruuksia.

Väätäinen patistaa nyt juoksijoita harjoittelemaan entistä kovemmin. Hän myös kehottaa juoksijoita kokeilemaan entistä ennakkoluulottomammin uusia juoksumatkoja.

Lukijan palsta

Kesämuistoja

Juhannuksen jälkeen olin Muonion Visannolla viikon kuurojen hengellisellä leirillä. Oppaana minulla oli seurakuntasisar. Siellä oli paljon ohjelmaa ja kilpailuja. Tein saunavihdan, se piti tehdä ilman puukkoa hampailla purren. Monet tekivät samoin. Nuotiolla paistettiin makkaraa. Kävelimme Yli-Muonion rukoushuoneelle ja kävimme ehtoollisella.

Heinäkuun 15.-18. päivinä olin Peräpohjolan opistolla kuurosokeiden hengellisellä leirillä. Meitä oli ympäri Suomea. Kävimme 300 vuotta vanhassa Tornion

kirkossa ja laivalla Majakkasaarella. Oli nautinto istua laivan kannella kun aurinko paistoi kuumasti. Joimme siellä kahvia. Laivamatka kesti kaksi tuntia yhteen suuntaan. Näimme paljon sieviä saaria. Hengelliset päivät olivat hyvin onnistuneet.

Olin myös elokuussa kuurosokeiden sopeutumisvalmennuskurssilla Peräpohjolan opistolla. Meitä oli 15 kuurosokeaa ja oppaat. Siellä opetettiin pistekirjoitusta, askartelua, kepin käyttöä, jumppaa ja oli myös kilpailuja. Kerran oli hauska aamujumppa. Kaikilla oli oma ilmapallo, heitimme toisillemme ja lopuksi istuimme ilmapallon päälle. Se räjähti ja meitä nauratti.

Teimme retken Kukkolan köskelle, söimme savustettua siikaa ja jatkoimme matkaa Lapin myymälään. Ostimme matkamuistoja ja joimme kahvit. Matkan aikana oli kova myrsky. Kävimme rantasaunassa, pais-tettiin makkaraa ja tanssiakin oli. Kurssin lopussa hyvästelimme toisemme halaillen, oli ikävä erota toisista. Oli kiva tavata uusia ihmisiä ja tulla tutuiksi.

Syyskuussa olin ruskaleirillä Kittilän Sirkassa Levillä. Siellä oli 10 lappilaista kuurosokeaa. Siellä oli monta hotellia ja ravintola kauniilla paikalla. Meidän hotellin nimi oli Aakenus.

Ruskaleiri oli hauska. Saimme sauna ja kylpeä porealtaassa. Ruoka oli hyvää, söimme usein poronlihaa. Nousimme tunturiin hissillä ja tulimme kelkalla alas. Se oli hauskaa ja ruska oli kaunis. Illanvietoissa oli yhteistä ohjelmaa. Keskustelin Marjan kanssa ja ohjaaja katsoi osaammeko viittoa keskenämme. Kiitin Jormaa ja Sointua kun järjestivät meille niin paljon

kaikkea hauskuutta.

Hotellissa oli paljon turisteja. Pihan lähellä näkyi poroja. Siellä oli turkkilainen sauna, oikein sumusau-na. Miehet ja naiset olivat yhtäaika saunassa kun ei näkynyt mitään. Osa meistä kävi turkkilaisessa saunassa ja osa naisten saunassa. Siellä voi saada monenlaista hoitoa mm. yrthihoitoa, kuppausta, hierontaa, kauneushoitoa, rentousuta ja voi uida. Toivoisin että kaikki alueen kuurosokeat kävisitte tutustumassa ja kokeilemassa Levillä. Varmasti ihastutte kaikkeen. Levillä olisi hyvä viettää kuurosokeiden joulujuhla.

Jorma ja Sointu pitivät meistä hyvää huolta. Olen matkustanut tänä kesänä paljon ja virkistynyt leireistä. Eräs rouva sanoi minulle että olen kulkuri. Oli hauska tavata uusia kuurosokeita. Toivotan kaikille hyvää syksyä ja kaunista ruska-aikaa.

Kerttu Yli-Mattila

Neuleet ovat muotia syksyisin

Syksy on neuleiden aikaa. Kylmään syksysäähän on mukava pukea ylleen paksu, lämpöinen neulepusero tai kaksi, kuten tämän hetken muoti edellyttää. Syksyn neuleista on vara valita mieluisa vaihtoehto niin arkeen kuin juhlaan.

Syksyn perusneuleiden, puseroiden ja takkien, lisäksi ovat paksut kuviolliset ja yksiväriset neuleet nyt

suosittuja. Värejä on jokaisen mieleen, on tummia maanläheisiä lähes mustia värejä, on valkoista ja vaaleanharmaata sekä voimakkaita, hehkuvia värejä kuten sinistä, vihreää ja lilaan vivahtavaa punaista. Paksut patenttineuleet viehättävät yksivärisen ystävää, kuviollisiin ihastunut voi valita folklore-malleja tai räiskyviä fantasiakuvioita.

Malleiltaan neuleet ovat kaventuneet, mutta väljyyttä on silti edelleen. Nyt korostetaan hartialinjaa top-pauksilla ja venemallisilla päänteillä. Kapea vyötärö on edukseen lyhyissä jakuissa, joissa on leveä resori ja avoin V-leikkäus kaksoisnapituksineen.

Kimallus ja välke piristävät myös arkea. Kullan ja hopean lisäksi on värillisissäkin neuleissa hohtavia tehostelankoja.

Puhdas villa on lähinnä klassisten mallien materiaali. Muodikkaat pehmeät ja kuohkeat neuleet on valmistettu eri tekokuituja tai villaa yhdistäen.

Useimmat neuleet voi pestä ja huoltaa itse. Hoito-ohje pesutapoineen ja lämpötiloineen löytyy yleensä neuleen olka- tai sivusaumasta.

Puseron tai aluspuseron käyttö säästää aina neuletta. Ahkera tuulettaminen on hyvä kaikille neuleille. Villaisille on eduksi kostea sää, silloin neule oikenee ja kuohkeutuu.

Villavaatteista voi koneessa pestä vain Superwash-merkinnällä varustetut. Tekokuituisille käy yleensä koneen hienopesuohjelma. Nyppyyntymisen välttämiseksi neule on hyvä pestä nurinpäin käännettynä.

Ilmoitukset

Viittomakielen kurssi televisiossa

Tänä syksynä on mahdollista opiskella viittomakieltä television välityksellä. Irja Hämäläinen on tuottanut kuusiosaisen sarjan nimeltä ELÄVÄ KIELI (joissakin ennakkotiedoissa ohjelma on mainittu nimellä NÄKYVÄ KIELI). Puolen tunnin mittaisissa ohjelmissa Markku Jokinen opettaa Eva Polttilalle ja katsojille viittomakielen alkeita.

Oheismateriaaliksi sarjaa katsottaessa voi hankkia Yleisradion tuottaman Elävä kieli -vihkon. Tilauksen voi tehdä joko maksamalla 15 mk postisiirtotilille 6661-7 (tilausnumero 3205) tai soittamalla numeroon 90/1521/vihkotilaukset.

Ohjelman voi nauhoittaa videolle itselleen ja myös opetustarkoitukseen käytettäväksi. Opetuskäyttö on luvallista kahden vuoden ajan lähetyssajakohdasta lukien.

Elävä kieli -ohjelma nähdään TV yhdessä maanantaisin klo 19.00 6. lokakuuta alkaen.

Viidakkojuhlat

pidetään keskiviikkona 19.11.1986 klo 19.00 alkaen ravintoja Kareliassa, Karjalatalossa, Käpyläнкуja 1.

Illalliskortin hinta 120 mk. Illalliskortteja saa ostaa Suomen Kuurosokeat ry:n toimistosta Dagi Ahvenaiselta, os.: Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki tai puh. 90/7704353.

Myyjäiset

pidetään 25.11.1986 klo 10.00-15.00 Näkövammaisten Keskusliiton monitoimitilassa, 5. kerros, osoite Mäkelänkatu 50.

Lahjoitukset myyjäisiin tervetulleita.
